

הפיקוח על הבנקים

אגף מדיניות והסדרה

תל-אביב, ז' באדר תשע"ג

17 בפברואר 2013

הס- 311 / AML12.002.010A

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

א.ג.נ.

הנדון: קובץ שאלות ותשובות ליישום צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין 411

מאז התקנת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001, בשנת 2001 ועד היום, נעשו שינויים בצו עצמו, וכן בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 - "בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות" (בהתאמה: "הצו" ו- "ההוראה"). בנוסף התפרסמו מספר חוזרים ומכתבים בהם ניתנו עמדות המפקח על הבנקים בסוגיות שהתעוררו אגב יישום הצו וההוראה. במסגרת קובץ זה, נבחנו בשנית עמדות שהובעו בעבר, וככל שנמצאו רלבנטיות גם לימינו, נכללו כאן.

קובץ זה מהווה ריכוז גם של עמדות נוספות לגבי יישום ההוראה או הצו. הקובץ אינו מהווה רשימה מלאה של עמדות הפיקוח על הבנקים לגבי סוגיות שעלו ליישום ההוראה או הצו, או לגבי סוגיות אחרות שעשויות לעלות בעת יישומן.

התשובות הכלולות בקובץ זה מבטאות את עמדתו ופרשנותו המחייבת של המפקח על הבנקים לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור) והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411 - איסור הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות. בעתיד, תיבחן האפשרות לשלב חלק מהתשובות בגוף ההוראה.

מסמך זה מפורסם באתר האינטרנט של בנק ישראל ומתעדכן על ידינו מעת לעת.

האמור בקובץ זה מבטל את תוקפם של מכתבי המפקח מימים: 16.06.2003 (חוזר מס' ח-06-2111), 09.09.2003 (חוזר מס' ח-06-2115), 30.08.2004 (חוזר מס' ח-06-2138) ו-30.10.2007 (חוזר מס' ח-06-2215).

בכבוד רב,

אור סופר

סגן המפקח על הבנקים

העתק: המפקח על הבנקים

תאריך עדכון		
	א. חובות זיהוי, אימות וזיהוי פנים-אל-פנים	
	אלו פרטים כולל תיעוד של בדיקה שבוצעה בהתאם לאמור בסעיף 3(א)(1) לצו?	שאלה א1:
17.2.13	תיעוד של בדיקת אימות יכלול לפחות את תאריך ביצוע הבדיקה ואת שם מבצע הבדיקה.	תשובה:
	האם ניתן לפתוח חשבון או לבצע פעולה החייבת באימות פרטי הזיהוי של הלקוח אם אין התאמה מלאה בין הפרטים המופיעים במסמך הזיהוי הנדרש בסעיף 3(א)(1) לצו לבין הפרטים המופיעים במרשם האוכלוסין?	שאלה א2:
17.2.13	<p>הכלל הוא, שאין לפתוח חשבון או לבצע פעולה החייבת באימות פרטי הזיהוי אם אין התאמה מלאה. עם זאת קיימים מקרים בהם קיים הסבר סביר לאי ההתאמה בפרטים. תאגיד בנקאי יהיה רשאי לקבוע, כי במקרה כאמור ניתן לפתוח חשבון, ובלבד שנתקיימו <u>כל</u> התנאים הבאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. קיימת סיבה הגיונית לאי ההתאמה בפרטים, למשל: ביחס לאי התאמה בתאריכי הנפקה כאשר לקוח החליף הספח הנלווה לתעודת הזיהוי, והתאריך המופיע במרשם מתאים לתאריך המופיע בספח או ביחס לאי התאמה בשם הנובע מרישום השם פעם בכתוב מלא ופעם בכתוב חסר; 2. הלקוח זוהה על-פי מסמך נוסף הנושא לפחות את שם הלקוח, תמונתו ומספר זהותו שהונפק על-ידי מדינת ישראל, כדוגמת רישיון נהיגה; 3. ניתן אישור על-ידי רמה ממונה מעל רמת הפקיד פותח החשבון בתאגיד הבנקאי; 4. שם הלקוח מועבר לידיעת האחראי למילוי החובות לפי חוק איסור הלבנת הון לשם מעקב אחר היקף הבעיה ואחר יישום ההוראות; 5. שמירת תיעוד של התהליך; 6. הלקוח יופנה למשרד הפנים על מנת להסדיר את הליקוי, וההפניה תתועד. <p>תאגיד בנקאי המבקש לפעול בדרך זו <u>חייב</u> לעגן הוראות בעניין זה בנהליו.</p>	תשובה:
	האם טופס מעבר גבולות הממולא על-ידי לקוח תושב חוץ יכול לשמש כמסמך נוסף לזיהוי לצורך סעיף 3(א)(2) לצו?	שאלה א3:
17.2.13	לא, טופס כזה אינו מהווה מסמך נוסף.	תשובה:
	האם ניתן לזהות תושב ארעי באמצעות דרכון חוץ?	שאלה א4:
17.2.13	לא, תושב ארעי וכן תושב קבע הם "תושב" כהגדרתו בסעיף 1 לצו. לפיכך, חובה לזהות ולאמת זהותם כאמור בסעיף 3(א)(1) לצו, היינו יש לזהות אותם	תשובה:

תאריך עדכון		
	על-פי תעודת זהות ולאמת זהותם מול מרשם האוכלוסין.	
	הדרכון והמסמך הנוסף חייבים להיות בתוקף בעת פתיחת החשבון, כמו כל מסמך זיהוי בעל תאריך פקיעה. האם התאגיד הבנקאי נדרש לקבל מסמך זיהוי מעודכן, עת פג תוקפו של מסמך הזיהוי שהוצג בפתיחת החשבון?	שאלה א5:
17.2.13	על-פי סעיף 13 להוראה התאגיד הבנקאי נדרש לבצע סקירות על מנת להבטיח קיומו של מידע מתאים ומעודכן, אשר הינו הכרחי לאימות זהותו של לקוח וסוג עסקיו, באופן שוטף ובעת ביצוע עסקות משמעותיות. אם במהלך אותן סקירות גילה התאגיד הבנקאי כי פג תוקפו של מסמך הזיהוי, אזי הוא נדרש לנקוט באמצעים סבירים, לרבות ניצול ממשקים מול הלקוח, לקבלת מסמך זיהוי בתוקף מהלקוח.	תשובה:
	האם יש לתעד ביצוע זיהוי פנים-אל-פנים?	
17.2.13	הפיקוח על הבנקים מצפה כי התאגיד הבנקאי יתעד ביצוע זיהוי כזה, שיקלו את תאריך הביצוע ואת פרטי הגורם המזהה על מנת לאפשר ביצוע בקרות, זאת על אף שאין כיום דרישה מפורשת בצו לתיעוד ביצוע זיהוי פנים-אל-פנים	תשובה:
	בפתיחת חשבון למי שטוען כי הוא מבקש מקלט בישראל או נהנה מהגנה זמנית, המציג אשרת עבודה ב/1, האם ניתן לאור האמור בהסדר המיוחד מיום 15.8.2010 שקבע המפקח מכוח סעיף 3(ג) לצו להסתפק באשרה זו חלף אשרת שהייה זמנית מכוח סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, הנדרשת בסעיף 3(א) להסדר?	שאלה א7:
17.2.13	על מנת שניתן יהיה להסתפק באשרת ב/1 חלף אשרת שהייה זמנית מכוח סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל יש לוודא את האמור להלן: 1. תחום העיסוק המופיע באשרת ב/1 הוא "כללי"; 2. המבקש לפתוח חשבון הוא נתין אריתריאה או קונגו; 3. על גבי האשרה מופיעה המילה "פליט". אם המילה "פליט" לא מופיעה, נדרש אישור אחראי איסור הלבנת הון. אם אחד התנאים לא מתקיים יש לבצע בדיקה פרטנית מול רשות האוכלוסין האם אכן מדובר במבקש מקלט או בנהנה מהגנה זמנית שלא מחזיק אשרה מכוח סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל.	תשובה:
	מהו מרשם מתאים לצורך אימות פרטי תאגיד הנדרש בסעיף 3(א)(3)(ג) לצו?	
17.2.13	מרשם המנוהל על-ידי הרשם המתאים או לחילופין מאגר מידע המקיים את <u>כל</u> התנאים הבאים: 1. מפעיל מאגר המידע הוא זכיון מורשה של משרד המשפטים לעניין	תשובה:

תאריך עדכון		
	<p>קבלת נתונים מן המרשם ;</p> <p>2. ניתן אישור האחראי לאיסור הלבנת הון לשימוש במאגר מידע זה, לאחר שווידא את מהימנות ומידת תדירות עדכון הנתונים מן המרשם הרשמי ;</p> <p>3. אישור האחראי ינומק ויתועד.</p>	
	ב. הצהרה על נהנה/הצהרה על בעל שליטה	
	<p>בסעיף 17 לצו ובסעיף 24 לתיקון לצו, שהחיל את הוראות הצו גם על חברות כרטיסי האשראי, נקבע כי על התאגיד הבנקאי לנקוט אמצעים לקבלת הצהרה על חשבונות שנפתחו טרם מועד התחילה, מהם האמצעים שעל התאגיד הבנקאי או על חברת כרטיסי האשראי לנקוט?</p>	שאלה ב1:
17.2.13	<p>כיום, לאחר כ-10 שנים ממועד תחילתו של הצו, נקודת המוצא שלנו היא כי מדובר במקרים נדירים בהם לא קיימת הצהרה על נהנה בחשבון. לגופו של עניין, מלבד פניות תקופתיות ללקוח וניצול ממשקים כמו פניות טלפוניות של לקוחות וביקורים של מנהלי תיקי לקוחות בבתי עסק, התאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי האשראי נדרשים להתנות ביצוע פעולות של לקוח, המצריכות מפגש עם נציג, בחתימה על טופס הצהרה. פעולות אלו כוללות בין היתר:</p> <p>1. משיכה או הפקדה בדלפק ;</p> <p>2. מסירת פנקס שיקים או כרטיס אשראי וכד'.</p>	תשובה :
	<p>האם חברת כרטיסי אשראי רשאית לקבל הצהרה על נהנה בה מופיעות בשדה "מספר חשבון" רק "ארבע הספרות האחרונות", ולא כל מספר הכרטיס?</p>	שאלה ב2:
17.2.13	<p>כן, בכפוף לכך שהחברה עדיין יכולה לזהות את הלקוח באופן חד-חד ערכי, וכן לא נפגעת יכולת החברה לזהות פעולות חריגות ולהעביר דיווח מלאים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.</p>	תשובה :
	<p>האם הפטור מרישום נהנה בחשבון שניתן לחשבונות של הגופים המפורטים לפי סעיף 5(א)(2) לצו (תאגיד בנקאי, בנק הדואר, מבטח, חבר בורסה וקופת גמל) חל גם ביחס לחשבונות עצמיים של גופים אלו ("נוסטרו")?</p>	שאלה ב3:
17.2.13	<p>כן, הפטור בסעיף 5(א)(2) לצו ניתן הן ביחס לחשבונות שנפתחו במסגרת פעילותם הפיננסית עבור לקוחותיהם שעליה חלות ההוראות בנושא איסור הלבנת הון, והן ביחס לחשבונות שפתחו עבור עצמם ("נוסטרו").</p>	תשובה :
	<p>האם הפטור מרישום נהנה כאמור בסעיף 5(א)(7) לצו, חל גם ביחס לחשבונות של תאגיד של עו"ד, של רו"ח או של טוען רבני?</p>	שאלה ב4:
17.2.13	<p>לא, הפטור בסעיף חל רק ביחס לחשבון של עו"ד, רו"ח או טוען רבני, עבור לקוחותיו.</p>	תשובה :

תאריך עדכון		
	האם במקרה של הפרה חוזרת של הספים בסעיפים 5(א)6 ו-5(א)7 לצו, די בקבלת הצהרה על הנהנה שהפעילות עברו גרמה להפרה?	שאלה 5:
17.2.13	כן, התאגיד הבנקאי <u>רשאי</u> להסתפק בהצהרה ביחס לנהנה שהפעילות עברו גרמה להפרה, שמולאה על-ידי בעל החשבון, ובלבד שניתן אישור האחראי על מילוי החובות מכוח חוק איסור הלבנת הון, אשר יבחן את סבירות ההצהרה.	תשובה:
	הדגשים למילוי הצהרה על נהנה ובעל שליטה כנדרש בסעיפים 2 ו-4 לצו?	שאלה 6:
17.2.13	<p>1. הצהרה על נהנה ועל בעל שליטה, תיעשה בהתאם לנוסח המפורט בתוספת הראשונה לצו.</p> <p>2. המבקש לפתוח חשבון יסמן באופן אקטיבי האם קיים או לא קיים נהנה בחשבון, זולתו. לא ניתן להסתפק בחתימת המבקש לפתוח חשבון בתחתית ההצהרה על נהנה, גם אם קיימת פסקה לפיה אין נהנה אחר בחשבון.</p>	תשובה:
	האם הפטור שנקבע מהצהרה על נהנה בסעיף 2(ב) לצו חל רק ביחס לפתיחת חשבוניות על-ידי מי שמונה על-ידי בית משפט, בית דין דתי או ראש ההוצאה לפועל?	שאלה 7:
17.2.13	לא, הפטור חל גם ביחס לעדכון הצהרה על נהנה בחשבוניות קיימים בהם מונו מורשים לפעול כאמור, זאת כמובן בכפוף למילוי הצהרה כנדרש בסעיף 2(ב) לצו.	תשובה:
	האם בפתיחת חשבון של תאגיד בידי מי שנתמנה על-ידי בית משפט, בית דין דתי או ראש ההוצאה לפועל, נדרש מילוי הצהרה על בעל שליטה?	שאלה 8:
17.2.13	ככל שמורשה החתימה היחיד בחשבון של תאגיד הוא מי שמונה על-ידי אחד מהגורמים המנויים לעיל, אין דרישה למילוי של הצהרה על בעל שליטה, שכן מי שמכוון את פעילות התאגיד הוא מי שמונה לכך.	תשובה:
	האם ניתן להסתפק בהצהרה חלקית על נהנה במקרה שחשבון מנוהל לטובת הבטחת זכויותיהם של עובדים על-ידי המעביד או על-ידי נאמן שמונה למטרה זו על-פי חיקוק?	שאלה 9:
17.2.13	<p>ניתן להסתפק בהצהרה חלקית, לפיה מדובר בחשבון נאמנות עבור "עובדי חברה...", קרי להימנע ממתן רשימות מתחלפות של העובדים בהתקיים התנאים הבאים:</p> <p>1. בעל החשבון יתחייב להעביר, באופן מידי ובכל עת שיידרש לכך על-ידי התאגיד הבנקאי, את רשימת העובדים המלאה, לרבות מספרי תעודות זהות. כך שדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור יכלול גם את רשימת הנהנים (העובדים) המעודכנת;</p>	תשובה:

תאריך עדכון		
	<p>2. אין לנהנים (לעובדים) הרשאה ליתן הוראות בחשבון ;</p> <p>3. המעביד העביר לתאגיד הבנקאי העתק מהסכם הנאמנות או לחילופין הצהרה כי החשבון מנוהל על-ידו בנאמנות עבור עובדיו, וכן לאיזו מטרה.</p> <p>4. ניתן אישור פרטני ע"י אחראי למילוי החובות לפי חוק איסור הלבנת הון.</p>	
	<p>האם חברת כרטיסי אשראי יכולה לדרוש מן המבקש לפתוח חשבון הצהרה על נהנה שלא לפי הנוסח המופיע בתוספת הראשונה?</p>	שאלה ב10:
17.2.13	<p>לא. הנוסח המופיע בתוספת הראשונה חל גם על פתיחת חשבון כהגדרתו בצו בחברת כרטיסי אשראי, למעט בהתקיים התנאים המפורטים בסעיף 6א לצו.</p>	תשובה:
	<p>מיהו בעל השליטה בתאגיד כאשר קיימת שרשרת שליטה?</p>	שאלה ב11:
17.2.13	<p>כאשר יש יחיד, העונה על המבחנים של בעל שליטה כפי שמופיעים בהגדרה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ובפרשנות שניתנה על-ידי רשות ני"ע (המוסמכת לתת פרשנות לעניין חוק זה) יש להצהיר עליו כבעל השליטה בתאגיד. אם בכל זאת אין יחיד כאמור יש לרשום את התאגיד שנמצא בראש שרשרת השליטה.</p>	תשובה:
	<p>כיצד על תאגיד בנקאי לפעול כאשר נמסרת לו הצהרה על נהנה או על בעל שליטה הנחזית להיות בלתי נכונה <u>על פניה</u>?</p>	שאלה ב12:
17.2.13	<p>הגם שאין חובה על תאגיד בנקאי לבדוק את נכונות הצהרה כלשהי שניתנה לו, על-פי הוראות הצו, כאשר התאגיד הבנקאי סבור כי ההצהרה אינה נכונה, עליו לבחון דיווח לפי סעיף 9 לצו.</p>	תשובה:
	ג. הכר את הלקוח	
	<p>האם התאגיד הבנקאי נדרש לבצע הליך "הכר את הלקוח" גם ביחס ללקוחות שפתחו חשבון לפני הוספת הדרישה להוראה בשנת 2002?</p>	שאלה ג1:
17.2.13	<p>הליך "הכר את הלקוח" אינו הליך נקודתי המתבצע אך ורק בעת פתיחת חשבון. הליך "הכר את הלקוח" מתבצע באופן שוטף ומתמשך, ובפרט כאשר הלקוח מבצע פעולה משמעותית בחשבון ביחס לפעילותו השוטפת, כדוגמת: נטילת הלוואה, פירעון של הלוואה, העברה בנקאית, שינוי מורשי חתימה ומקרים נוספים כפי שיקבע הבנק בנהליו.</p> <p>ביחס ללקוחות שפתחו חשבון לפני כניסת הדרישה להוראה בשנת 2002, אשר אין לתאגיד הבנקאי קשר עמם ואינם מבצעים פעילות בחשבון, התאגיד הבנקאי רשאי לבצע הליך "הכר את הלקוח" מופחת בהתבסס על המידע שברשותו ועל בסיס גישה מבוססת סיכון.</p>	תשובה:

תאריך עדכון		
	לפיכך, תאגיד בנקאי נדרש לבצע "הכר את הלקוח" לכלל לקוחותיו, בלא קשר למועד פתיחת החשבון על-ידם.	
	האם בנק למשכנתאות נדרש לבצע הליך "הכר את הלקוח" ביחס ללקוחות שנטלו הלוואה, עובר לחוזר מס' ח-2076-06 שתיקן את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 - "מניעת הלבנת הון ומימון טרור" (הוראה 411), שנכנס לתוקף ביום 01.09.2002, אשר כל פעילותם מול הבנק עולה כדי פירעון ההלוואה בלבד?	שאלה ג2:
17.2.13	לאור מאפייני הפעילות המיוחדים של חשבונות לקוחות בבנק למשכנתאות, במסגרתם לא מתקיימת פעילות בחשבון מלבד פירעון ההלוואה, בנק למשכנתאות יכול לבצע הליך "הכר את הלקוח" מופחת בהתבסס על המידע הקיים ברשותו, ביחס ללקוחות שנטלו הלוואה עובר ל-01.09.2002, לפי גישה מבוססת סיכון. יודגש, כי כאשר לקוחות מסוג זה, חורגים מדפוס הפעולה המתואר, ופונים לבנק, בין היתר, בבקשה לשנות את ההרשאה לחיוב חשבון, מחזור משכנתה, העברת זכויות, פירעון מוקדם וכיוצא בזה, הבנק למשכנתאות נדרש לביצוע הליך מלא של "הכר את הלקוח".	תשובה:
	האם ניתן לסווג חשבון אחד של לקוח כחשבון בסיכון גבוה וחשבון אחר כחשבון רגיל?	שאלה ג3:
17.2.13	ככלל לא. סעיף 15 להוראה קובע כי יש לקבוע נהלים וכללים לעניין סיווג הלקוח, כלקוח בסיכון גבוה, היינו כל החשבונות הקשורים לחשבון של לקוח שהוגדר כלקוח בסיכון גבוה, יטופלו על-ידי התאגיד הבנקאי ככאלו. יחד עם זאת, אם שוכנע האחראי לאיסור הלבנת הון כי קיימת הצדקה במקרים מסוימים לכך שיהיה סיווג שונה, אזי רשאי לעשות כן מטעמים שיירשמו.	תשובה:
	האם ניתן להסתפק בתשובת מבקש לפתוח חשבון שהוא תושב חוץ, לגבי היותו איש ציבור (PEP) לעניין סעיף 21(א) להוראה?	שאלה ג4:
17.2.13	לא. התאגיד הבנקאי נדרש לבדוק ולאמת את תשובתו של המבקש לפתוח חשבון, זאת באמצעות מאגרי מידע בינלאומיים ייעודיים לנושא.	תשובה:
ד. הקלות בעת פתיחת חשבון ללקוח קיים		
	אלו הקלות קיימות ביחס לדרישת מסמכים בעת פתיחת חשבון נוסף לתאגיד?	שאלה ד1:
17.2.13	ככלל, בכל חשבון שנפתח בתאגיד בנקאי צריכים להימצא כל המסמכים הנדרשים על-פי הצו. יחד עם זאת, בפתיחת חשבון לתאגיד, יכול התאגיד הבנקאי להסתמך על תעודת הרישום ומסמכי התאגיד הקיימים בחשבון קיים, אם לא השתנה בהם דבר, ואם פתיחת החשבון הנוסף נעשית עד שנה מפתיחת החשבון הקיים. במקרה האמור על התאגיד הבנקאי לוודא קיומם	תשובה:

תאריך עדכון		
	של תעודת רישום ומסמכי יסוד תקפים בחשבון הקיים, ולתעד זאת. יש להבהיר כי הצהרה על נהנה ועל בעל שליטה תינתן בכל פתיחת חשבון, ואין להסתמך על הצהרה קיימת של הלקוח בחשבון אחר.	
	האם ניתן להסתפק בזיהוי פנים אל פנים שכבר בוצע בעבר על-ידי התאגיד הבנקאי בעת פתיחת חשבון נוסף ל"תאגיד", ל"גוף מוכר" או ל"מוסד ציבורי"?	שאלה 2ד :
17.2.13	תאגיד בנקאי רשאי, באישור פרטני של האחראי, להסתמך על זיהוי פנים אל פנים של מורשה חתימה שבוצע בעבר, ובלבד שהתאגיד הבנקאי עיגן זאת בנהליו, שיהיו עקביים עם מדיניות מבוססת סיכון שנקבעה בתאגיד הבנקאי לעניין זיהוי ואימות. לעניין זה, "תאגיד" כהגדרתו בצו לפי החלופה הראשונה.	תשובה :
	האם קיימות הקלות בעת הנפקת כרטיס חיוב נוסף במקרה שבו קיימת זהות חד-חד ערכית בין השם ומספר הזהות שמוסר הלקוח לבין הפרטים שנרשמו במאגר המידע של התאגיד הבנקאי?	שאלה 3ד :
17.2.13	ככל שמדובר בהנפקת כרטיס נוסף שלגביה חלים הפטורים מכוח סעיף 6א לצו וכרטיס החיוב הנוסף יקושר לאותו לקוח, תאגיד בנקאי יוכל להסתפק ברישום פרטי הזיהוי והאימות, וכן רישום הפרטים הקבועים בסעיף 6א(ב) לצו על בסיס הנתונים שקיימים אצלו במאגר, והדבר ייחשב כמילוי החובות שבסעיף 6א לצו.	תשובה :
	בפתיחת חשבון אצל חברה לנאמנות, שהיא תאגיד עזר, לצורך שמירת ניירות ערך, המשמשים כבטוחה לאשראי שנטל הלקוח מתאגיד בנקאי אחר בקבוצה, האם החברה לנאמנות רשאית להתבסס על מסמכי הזיהוי שהעביר הלקוח לבנק?	שאלה 4ד :
17.2.13	ניתן להתבסס על מסמכי הזיהוי שהעביר הלקוח לבנק בהתקיים התנאים הבאים : 1. החברה לנאמנות היא הגורם היחיד שרשאי לבצע פעולות בחשבון ; 2. נדרשת הוראה של התאגיד הבנקאי האחר לחברה לנאמנות על מנת לבצע פעולות בחשבון. יובהר כי אין באמור לעיל ליתן פטור ממתן הצהרה על נהנה או על בעל שליטה או מכל חובה אחרת שנקבעה בצו.	תשובה :
	ה. חשבון קורספונדנט	
	סעיף 5א(2)(א) לצו קובע כי בפתיחת חשבון קורספונדנט יש לבקש מהתאגיד הזר את הדוח הכספי האחרון או את תמצית הדוח הכספי (ובלבד שזה פורסם במאגר מידע ציבורי), האם התאגיד הבנקאי יכול להסתפק בכך על מנת להכיר את מהות עסקי הבנק הרספונדנט?	שאלה ה1 :

תאריך עדכון		
17.2.13	סעיף 22 להוראה קובע כי התאגיד הבנקאי יכיר את עיקר הפעילות של הבנקים הרספונדנטים שלו. קבלת תמצית דוח כספי והתבססות עליה בלבד, אינה מספיקה לצורך קיום בדיקה ראויה את עיקר פעילותו של הבנק.	תשובה:
ו. בדיקה אל מול הרשימה		
שאלה ו1: מה התאגיד הבנקאי נדרש לעשות בעת עדכון הרשימה?		
17.2.13	נהלי התאגיד הבנקאי יעגנו את עדכון השינויים ברשימה על מנת להבטיח כי השינויים יוטמעו במערכות באופן מיידי. במקרה של עיכוב בעדכון יש לשמור תיעוד על הסיבות לעיכוב. על התאגיד הבנקאי לבצע בדיקה כאמור בסעיף 13א(1) לצו כל אימת שיש עדכונים ברשימה תוך זמן סביר, ולשמור תיעוד לביצוע הבדיקה מול הרשימה המלאה המעודכנת.	תשובה:
שאלה ו2: על מי מוטלות חובות הבדיקה בעת ביצוע העברות, באמצעות חשבונות קורספונדנט, מול מוסדות פיננסיים במדינות או בטרטוריות המופיעות בתוספת הרביעית לצו?		
17.2.13	<p>1. חובת בדיקה אל מול הרשימה כאמור בסעיף 13א(3)(ב) לצו של פעולת העברה מתאגיד בנקאי באמצעות תאגיד בנקאי אחר בישראל אל מדינה או טריטוריה המנויה בתוספת הרביעית, חלה על התאגיד הבנקאי יוזם ההעברה (המעביר);</p> <p>2. חובת בדיקה אל מול הרשימה של פעולת העברה ממדינה או מטרטוריה המנויה בתוספת הרביעית אל תאגיד בנקאי באמצעות תאגיד בנקאי אחר בישראל, כאמור בסעיף 13א(3)(ג), חלה על התאגיד הבנקאי שהוא היעד הסופי של הכספים (הנעבר);</p> <p>3. תאגיד בנקאי שקיבל הוראה לביצוע פעולה כאמור בס"ק (1) מאת תאגיד בנקאי אחר, בנק הדואר או בנק ישראל, אם עבורם ואם עבור לקוחותיהם, או שקיבל הוראה לביצוע פעולה כאמור בס"ק (2) עבור תאגיד בנקאי אחר, בנק הדואר או בנק ישראל, או באמצעותם עבור לקוחותיהם, פטור מחובת בדיקה אל מול הרשימה כאמור בסעיפים 13א(3)(ב) ו-13א(3)(ג) לצו בהתאמה.</p> <p>4. תאגיד בנקאי שקיבל הוראה לביצוע העברה אל מדינה או טריטוריה המנויה בתוספת הרביעית או ממדינה או טריטוריה כאמור, מאת משרדי הממשלה, או מאת רשויות או תאגידים או מוסדות אחרים שהוקמו בישראל בחיקוק או אל גופים כאמור – פטור מחובת בדיקה אל מול הרשימה כאמור בסעיף 13א(3)(ב).</p>	תשובה:
ז. מדינות בסיכון		
שאלה ז1: במכתב המפקח מיום 22.03.2011 פורטה רשימה של מדינות שפעילות מולן		

תאריך עדכון		
	מצריכה תשומת לב, אשר ה-FATF הכריז לגביהן כי נמצאו ליקויים ברמה כזו או אחרת במשטר איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. האם מדובר ברשימה קבועה או מתעדכנת?	
17.2.13	<p>1. הרשימות מתעדכנת, בד"כ, מדי מספר חודשים.</p> <p>2. התאגידים הבנקאיים נדרשים להיות ערים לסיכונים הכרוכים בעסקאות הקשורות למדינות המופיעות ברשימות ה-FATF השונות, כפי שמתפרסמות מעת לעת.</p>	תשובה:
ח. פעולה מול בנקים ברשות הפלסטינית		
	בעת הפקדת שיק המשוך על בנק בשטחי הרשות הפלסטינית, לא מועברים פרטי הלאום של הצד הנגדי, האם ניתן לרשום בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור כברירת מחדל כי מדובר בפלסטיני?	שאלה ח1:
17.2.13	בדומה למה שנעשה בישראל, על גבי שיקים המשוכים על בנקים ברש"פ מצוין כי בעל החשבון הוא תושב/תושב חוץ. כאשר מופקד שיק על גביו מופיעים ראשי התיבות "ID" ומספר, יש לדווח כי בעל החשבון הוא "תושב רש"פ"; אם לא מופיעים, יש לדווח "תושב חוץ רש"פ". בדיווח של מספר הזהות לפי סעיף 11(2)ו) לצו יש לדווח את מספר הזהות כפי שנמסר.	תשובה:
	האם על בנק לקבל שיק המוצג לו לגביה על-ידי בנק הפועל ברש"פ כאשר שם המוטב בשיק שונה מהשם הנקוב בקובץ הנלווה?	שאלה ח2:
17.2.13	סעיף 32 להוראה קובע כי תאגיד בנקאי לא יקבל לגבייה שיקים מוסבים. לפיכך, כאשר שם המוטב על גבי ההמחאה אינו תואם אף לא אחד מהשמות המופיעים בקובץ המצורף כבעלי החשבון, על הבנק לסרב לקבל את השיק.	תשובה:
	האם מסירת שיק מעותד להפקדה מהווה "ביצוע פעולה של הפקדה" לעניין סעיף 8(א)(6) לצו?	שאלה ח3:
17.2.13	לא, מכיוון ששיק דחוי נמסר לבנק למשמרת עד יום פירעונו, ואינו מופקד לחשבון עד ליום זה.	תשובה:
ט. שמירת מסמכים		
	האם ניתן לבער מעטפת שירות שבתוכה הופקד שיק, כאשר קיימת זהות בין פרטי המפקיד שעל המעטפה לפרטי החשבון שאליו מופקד השיק?	שאלה ט1:
17.2.13	מעטפת השירות באמצעותה מפקיד הלקוח את השיק נופלת אף היא לגדר מסמך לביצוע פעולה, אשר שמירתו נדרשת לפי סעיף 14(ב) לצו. ישנו ערך "ראייתי" לשמירת המסמך המקורי באמצעותו בוצעה הפעולה, שכן אף אם שמו של בעל החשבון המפקיד מופיע על גבי מעטפת השירות, עדיין ייתכן והפעולה בוצעה על-ידי אחר.	תשובה:

תאריך עדכון		
	י. סירוב סביר	
	האם סעיף 24 להוראה מטיל חובה על תאגיד בנקאי לסרב לבצע פעולה או להמשיך לנהל חשבון, כאשר הלקוח מסרב למסור פרטים ובהתקיים יסוד סביר כי הפעולה קשורה לאיסור הלבנת הון או איסור מימון טרור?	שאלה י1:
17.2.13	מטרת סעיף 24 להוראה 411 היא ליתן בידי התאגיד הבנקאי את הכלים להפסקת ניהול חשבון או לאי ביצוע פעולה בהתקיים אחד או יותר התנאים המפורטים בסעיף. לפיכך, אין הסעיף כשלעצמו מטיל חובה על הבנק לסרב לפתוח חשבון ולנהלו או למתן שירותים למבצע פעולה שאינו רשום בחשבון.	תשובה:
	יא. הגדרת חשבון	
	האם רכישה או השתתפות בסיכון אשראי של בנק אחר, ללא יצירת קשר משפטי עם הלווה נחשבת פתיחת חשבון?	שאלה יא1:
17.2.13	כאשר תאגיד בנקאי בישראל רוכש סיכון אשראי מתאגיד בנקאי אחר ללא יצירת קשר משפטי ישיר או קשר עסקי אחר עם הלקוח שסיכון האשראי שלו נרכש על-ידי התאגיד הבנקאי, ומשכך גם ללא יכולת לתבוע את הלקוח במקרה של אי-פירעון – אין מדובר בפתיחת חשבון.	תשובה:
	האם פעילות במסגרת קונסורציום בנקאי בינלאומי נחשבת פתיחת חשבון?	שאלה יא2:
17.2.13	<p>כאשר תאגיד בנקאי בישראל הוא חלק מקונסורציום למתן אשראי בינלאומי, והקשר העסקי בהתייחס למתן האשראי מתבצע מול הבנק הזר שמוביל את הקונסורציום, אין התאגיד הבנקאי נדרש לקיים הליך זיהוי מלא ללקוח מקבל האשראי, ובלבד שהתקיימו התנאים הבאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. הגוף המוביל את הקונסורציום הוא גוף בנקאי מוכר הפועל במדינות הנמנות על ה-OECD; 2. חלקו של התאגיד הבנקאי הישראלי בקונסורציום אינו עולה 5%; 3. התאגיד הבנקאי ביצע בדיקת נאותות על-פי המסמכים שבידיו. <p>הקונסורציום אינו של תאגידי בנקאיים בישראל.</p>	תשובה:
	יב. דיווח לפי גודל פעולה	
	על מי מוטלת חובת הדיווח לרשות על העברה לפי סעיף 8(א)(7) לצו מעבר לסף האמור שם, מתאגיד בנקאי אחד בישראל לבנק זר באמצעות תאגיד בנקאי שני בישראל?	שאלה יב1:
17.2.13	העברה כאמור צריכה להיות מדווחת על-ידי התאגיד הבנקאי יוזם ההעברה (המעביר).	תשובה:
	האם העברת ניירות ערך נחשבת ל"פעולה"?	שאלה יב2:

תאריך עדכון		
17.2.13	כן, בפרט פעולה כזו נחשבת כפעולה של העברה לפי סעיף 8(א)(7) לצו.	תשובה:
יג. דיווח על פעולה בלתי רגילה		
	מהי פעילות הנחזית כבלתי רגילה לפי סעיף 9(א) לצו?	שאלה יג1:
17.2.13	אנו מפרשים "פעילות בלתי רגילה", באופן עקבי עם המלצות ארגון ה-FATF ¹ , כפעילות שלאור המידע המצוי ברשות התאגיד הבנקאי, קיים יסוד סביר לחשש או התעורר חשש שהיא קשורה לפעילות האסורה לפי חוק איסור הלבנת הון או חוק איסור מימון טרור.	תשובה:
	האם מתחייבת בחינה מיוחדת של עסקות אשראי כנגד פיקדון?	שאלה יג2:
17.2.13	סעיף 6 לתוספת השנייה לצו קובע כתבחין פעילות חסרת היגיון עסקי או כלכלי. לדידנו, עסקות בהן ניתן אשראי כנגד פיקדון הן בעלות סיכון גבוה בכל הקשור לנושא איסור הלבנת הון. כאשר המפקיד ומקבל האשראי הם אותה ישות או מדובר בישויות קשורות (כדוגמת חברות אחיות, בעל שליטה וחברה בשליטתו, על התאגיד הבנקאי להשתכנע כי יש היגיון כלכלי בסוג עסקה כזה, שאם לא כן, עליו לדווח עליה לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.	תשובה:
	אלו פרטים דיווח על פעילות בלתי רגילה צריך לכלול?	שאלה יג3:
17.2.13	אנו מפרשים את הדרישה בסעיף 11(2)(ח) לצו כי בדיווח על פעילות בלתי רגילה יש להבהיר ולפרט את הסיבה לדיווח, לרבות תיאור הפעולה שבשלה דווח, על נסיבותיה, ובתוך כך הגורמים הקשורים לסיבת הדיווח, אם הם ידועים לגוף המדווח. כך למשל, אם דווחה פעולה בשל היותה בלתי אופיינית ללקוח או לחשבון, יש להבהיר את מהות הפעולה החריגה או אופן הפעילות החריג, ולהבהיר מדוע מדובר בפעולה או בפעילות חריגה.	תשובה:

¹ Reporting of suspicious transactions: "If a financial institution **suspects or has reasonable grounds to suspect** that funds are the proceeds of a criminal activity, or are related to terrorist financing, it should be required, by law, to report promptly its suspicions to the financial intelligence unit (FIU)", Recommendation 20, the Fatf Recommendations, February 2012, www.fatf-gafi.org. (הדגשה לא במקור).